

Všem, kteří prošli, kteří jsou přítomni, i těm, kteří v budoucnu Akademií sociálního umění Tabor projdou...

Ohlížím se zpět na těch 25 let trvání Akademie. Začátky nebyly lehké, ale všichni zúčastnění měli nadšení.

Pokoušela jsem se mnohokrát ve svém životě vytvořit společenství lidí, které by usilovalo o cíl – udržet a posílit v lidech lidské kvality v proměnách časů. Na této cestě jsou nejlepšími učiteli lidé „jinak zdraví“, lidé v sociálně ztížených podmínkách, lidé v osobnostních krizích, staří a umírající lidé. Tito lidé se nehodí do mediálního obrazu „krásných, úspěšných, bohatých, všeho schopných lidí budoucnosti, věčně mladých, věčně krásných a spokojených.“

A právě tito lidé, lidé na okraji zájmu medií, lidé, kteří jsou zmiňováni někdy v černých kronikách, ukazují svou nedostačivost v některé oblasti na celistvost lidí. Ze všech sociálně patologických jevů se můžeme učit a hledat jejich příčiny v širším kontextu.

Mainstream budoucnosti nechává tyto lidi na okraji společenského zájmu, maximálně prožíváme odpor ke špatně oblečenému a nevábně vonícímu člověku. Nehodí se nám do schématu „krásného a úspěšného člověka, který se „vypracoval“. Na místě je jiná otázka: „Jak jsi se, človče, do této situace dostal? Co všechno tvůj život ovlivnil tím, že jsi se narodil jako člověk zdravotně jiný? Jak na tvou duši působí lidé, se kterými se setkáváš? Myslíš, že i ty působíš na jejich Duše?“

Otázky po příčinách jevů je možno smést povrchně ze stolu: „Postižené děti by se neměly rodit. To je práce lékařů. Starým a nemocným by se mělo jejich utrpení zabránit. To je práce lékařů. Bezdomovci a jiné existence by měli být z měst odstraněni. To je práce policie a obecních úřadů.“

Zkrátka odstranit z očí vše, co by mohlo probudit Duši, co by mohlo vyvolat soucit, sounáležitost s „trpícími“ nebo „jiným“ člověkem, beze snahy porozumět příčinám a tajemství jednotlivého lidského osudu.

Když jsem chtěla, na základě všech předchozích zkušeností a úvah proměnit Jedličkův ústav v místo, kde se mohou setkávat lidé s lidmi, kteří je mohou naučit síle, statečnosti, srdci otevřenému pro setkání a hlubší rozumění, nebylo mi to z politických důvodů dovoleno. Nebylo mi ani dovoleno, aby na Vyšehradě bylo to zdravé „integrační centrum“, kde budou do waldorfské školy společně chodit „ústavní děti“ s dětmi tzv. zdravými.

Avšak idea byla vyslovena a navazovala na čin prof. MUDr. Rudolfa Jedličky, který ústav založil.

Když mi bylo znemožněno ideu navazující na prof. Jedličku uskutečnit na Vyšehradě, začala jsem sbírat zkušenosti v evropských zařízeních, která se směrem, pro mou představu žádoucím, vydala. Ale i tady, přes veškerou krásu staveb, zařízení, přístupu k lidem, jsem narazila na omezení, která mému ideálu nevyhovovala. Zařízení byla krásná, ale působila jako krásné moderní kláštery, kde společně pracují zdraví „pečovatelé“ s „operovanými.“

Mým cílem byla skutečná vzájemnost, ze které plyne hlubší poznání. Jednou, při dramatické schůzi s rodiči dětí Jedličkova ústavu mne jeden pan učitel osočil: „Ale ty bys ze všech lidí chtěla udělat zasvěcence.“ Podotkla jsem, že to vůbec není špatná myšlenka.

Postupně jsem zjišťovala, že lidé se nejvíce děsí skutečného poznání. Poznání sebe sama – když zjistím, že si sám vytvářím svůj životní příběh a že nemohu už nikoho obviňovat, že on, nebo společnost, nebo komunisti nebo (dosadit libovolné „zlo“) za všechno, co se mi děje, mohou, je to velmi tristní zjištění.

A ještě dramatičtější je, když zjistím, že změnit mohu jenom sebe a tím měním svůj životní příběh.

Poznání zákonitostí psychosociálního vývoje jedince i společnosti – to už je velmi nebezpečný požadavek, protože rozumění zákonitostem vede k vnitřnímu osvobození člověka, který přestane podléhat mediálním masážím a nepotřebuje se už ničím otupovat (ani drogami, ani ideologiemi).

Tajemství objevení Vertikály, Smyslu - To je ten velký cíl v životě každého z nás. Dokud běháme v horizontále událostí a potřeb, hledáme jejich zaopatření a toužíme po pyramidálním postupu a ocenění naší existence médii, dočkáme se většinou smutného stáří, Alzheimeru, senility, nebo pocitu zmaru.

Objevení vertikály Smyslu a postavení se do ní, vnese do vlastního života smysl a řád, uklidní vzrušené emoce, naplní člověka chápáním sebe i druhých a umožní prožít svůj životní příběh bez hořkosti a bez zklamání. Řada životních příběhů těch, kteří nás předcházeli, tuto premisu potvrzuje.

Proto bylo pro mne důležité vytvořit prostor, v němž by se lidé mohli setkávat, rozšiřovat své poznání (nejen Googlem) a pracovat na svých životních příbězích. V Akademii byla taková doba velmi radostné práce právě v počátku. Lidé, kteří se v prvním kruhu Atelieru léčebné pedagogiky a sociální práce sešli, byli správně „vyhladovělí“ po jiném přístupu a jiném druhu poznání. Tento kruh nese náboj poznání stále a až na některé výjimky je stále velmi aktivní.

Pak Institut pedagogiky volného času skončil, protože ti, kteří ho založili, s ním zacházeli a řídili ho jako vlastní podnik.

Avšak díky studentům, kteří poslední rok na Institutu studovat začali, jmenovitě Pavlu Selešimu, se podařilo založit Akademii. Nebyla v honosných podmínkách, byla v nouzovém baráku v prostorách Jedličkova ústavu, ale Simonka z ústavu k nám ráda chodila a Akademii nazývala „Duhová školička“. Pavel totiž na zadní stěnu naší místnosti nasprejoval duhu.

A tak šel čas. Z Akademie si každý mohl do svého života odnést, kolik pobral. Problém začal být ve skladbě studentů. Stále více přicházeli mladí lidé s drogovou minulostí. Ti sice, díky marihuaně, měli otevřen smysl pro hledání Vertikály, ale vůle nebylo dostatek. A tak jsme si společně začali dělat zkušenosti, jak s tímto faktem zacházet.

Na pomoc přišlo Sociálně terapeutické centrum TABOR v Nové Vsi nad Popelkou. Tam se postupně, díky Petrovi Janátovi Dolistovi podařilo vybudovat zemědělství, kde je možné prací se zemí a s dobyt看kem začít pracovat na vůli ke skutečnému životu, která se už začíná objevovat. Je to velmi složitá práce, protože zemědělství musí pracovat se skutečnou

přírodou, počasím a jeho cykly, zvláště biodynamické zemědělství, které si nepomáhá yperitem a jinými chemickými prostředky.

Tak se nám po 25 letech existence pomalu daří spojovat „práci pro hlavu, srdce i ruce.“ Stále není Akademie v Čechách akreditovaná, což začíná být předností. Vyhledali nás Maďaři a Italové, právě z tohoto důvodu. Akademie „Napút“ – Cesta světla, také není akreditovaná, ale studenti v ní vytvářejí nádherná díla. Stejně tak Akademii ve Florencii, kde studují již starší lékaři, terapeuti a zdokonalují se v poznání impulsů Rudolfa Steinera.

Čtvrt století procesu hledání možností, jak zachovat lidské hodnoty v proměnách času. Čtvrt století sociálního umění, usilování o možnosti setkávání se těch, kteří si kladou otázky po smyslu lidského životního příběhu. Ať nás na této cestě provázejí dobré síly.

Anežka Janátová